Ч. 75. Чернівці, пятниця дня 5. (17.) квітня 1896. Рочник XII.

ПЕРЕДПЛАТА

на „Буковину“ виносить
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . . 1 „ — „
для заграниці 20 рублїв або 40 франків.

Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

БУКОВИНА

ВИХОДИТЬ

щодня кромі неділь і руских сьвят о год. 5. по пол.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул Петровича ч. 2.)

Оголошеня приймає ся за оплатою 6 кр. від стрічки; а в „Надісланім“ по 10 кр. від стрічки.

Українська лїтопись.

Допись *Буковини.*

(Як полохливі Київляни поминали Шевченка. Реформа російского духовенства на гірше.)

Ми таки вгадали, гадки наші справдили ся може ще більше, ніж було у нас на думці.*) Російське „Лїтературно-артистичне“ товариство у Київі помянуло ґенія нашого слова, помянуло устами „нашого“ чоловіка та тільки не нашою мовою. З поминальною промовою виступив п. редактор *Кіевской Старин-и*, Науменко. Чудна трохи вийшла промова та. Шевченко — вийшов усім, чим хочете, опріч себе самого, а перше за все російським радикалом, народником і т. д. Але Шевченка страдальника за українську ідею, Шевченка з наскрізь перенятим українською ідеєю духово-моральним орґанїзмом, Шевченка репрезентанта високого українського націоналїзму не було...

Може „съ дозволенія начальства“ инакше й не можна було єго показувати... Може, але-ж коли „начальство“ не хоче, щоб показували Шевченка таким, яким він дійсне був, так чи повинні „наші“ люди показувати його таким, яким він ніколи не був і не міг бути? Здаєть ся, тут не може бути двох думок! Або мовчати про Шевченка, або говорити правду, не примішуючи до неї жадної „самобытнои“ видумки. Чому д. Науменко не схотїв пошанувати Шевченка рідною мовою поета? — Годї гадати, що начальство не дозволило-б; коли можна було читати Шевченкові твори, написані мовою українською, так чом же-б не можна промовляти по українськи? Ми не против того, що-б Українцї брали хоча те, що можна взяти, але ми сугубо проти того, щоб Українцї поступали ся тим, чого від них навіть жандарі не вимагають; бо инакше се вже будуть не Українцї, а „няньки, дядьки отечества чужого“, як сказав Шевченко.

Українцї повинні свою хоругов національну держати високо і не нахиляти її перед „кокардами на лобі“ і не вважати на те, що подобаєть ся, а що не подобаєть ся Василю Дементєвичу або ґрафам Ігнатєву чи Делянову. Стояти на ґрунтї леґальному не значить вгадувати думку начальства: вгадуванє таке се вже не єсть льояльність, а що иньше, щось не добре, лихе, не моральне.

*) Гл. „Українську лїтопись“ в ч. 33 „Буковини“.

Нова хмара темноти збираєть ся над Росиєю — вже пак і над Україною. Річ відома, що спокон-віку, аж до кінця віку XVIII українське духовеньство не було кастою; воно виходило з народа, і шло з народом і часто-густо дїти його вертали в народ. Через се духовеньство все було проводирем в масу народню осьвіти, культури і моральности евангельскої. Скасованє на Українї виборного духовеньства і иньші реформи уряду російського — зробили з духовеньства касту, одірвану від народу, темну касту, касту ворожу інтересам народним. Духовні семинариї реформа року 1884 повернула на казарми: семинаристи повинні жити в семинарських бурсах, звідкіль випускають їх на сьвіт божий тільки по недїлям на кілька годин. Семинаристови не вільно піти нї до театру, нї на концерт; не вільно навіть читати книжки сьвітскі. Ректорами і інспекторами почали настановляти темних фанатиків, аскетів-деспотів, ченцїв, що поводили ся з семинаристами гірш, ніж фельдфебель з жовнїрами.

Через те хоч трохи заможнїйші попи почали віддавати синів до сьвітских ґімназий; але більшість поповичів, яко люди убогі, мусїли йти в бурсу, та скінчивши семинарию іти до унїверситету, звістно, склавши іспит зрілости. (На се треба по семинариї ще попрацювати не менш року і попрацювати добре). Щоб спинити еміґрацию семинаристів і примусити їх виходити на попів — уживала духовна адміністрация всяких заходів; але з тих заходів виходили самі тільки „бунти“, часом керваві, от як було в Тифлїсї, в Володимирї, в Смоленську, в Чернигові і по инчих містах, де фанатики ректори і инчі ченцї гнали сьвіт і напускали хмари темноти.

Тепер по наказу Побідоносцева захожують ся знов коло реформи семинариї: два митрополити — Київський і Московський — в гуртї з ченцями-урядниками синоду

Гра в карти у Русинів.

(Єї причини і наслїдки.)

Дуже симпатичний приятель нашого народу, чеський письменник Франтішек Ржегорж, написавши безлїч дуже сумлїнно оброблених праць про житє Русинів-Галичан, описав і жилку Русинів до граня в карти, як се було згадано в числї 29. „Буковини“.

В 44-ім числї „Буковини“ поміщено лист одного сьвященика з Борщівщини, котрого „дивує, що п. Ф. Ржегорж найшов тілько картярів поміж нашими сьвящениками.“

Дуже бим тїшив ся, щоби дивованє того ч. сьвященика було оправдане. А я з власного досьвіду мушу потвердити, що п. Ф. Ржегорж написав дійстну правду.

Не пишу се, щоби докоряти нашому загалови, що так дуже любить в карти грати, але пишу се, щоби звернути увагу нашого загалу, що як зійдуть ся наші люди — а се звичайно не так часто буває — то шкода часу на карти тратити, а лїпше було би той час обернути на взаїмне поучованє і взаїмну пораду — чи в справах особистих тяжкого теперішного житя, чи в справах піднесеня нашого народу з єго темноти і з єго страшенного упадку материяльного.

Отже-ж вертаю до повного виправданя п. Ф. Ржегоржа.

Я є син руського сьвященика. О кілько я затямив від наймолодших лїт, то видїв я, що коли зійшли ся наші сьвященики (а як трафило ся: і міряни і свої і чужі), то иньшої забави межи ними не було, як лиш, що в карти грали. Коли я був студентом, то з моїми товаришами-Русинами сходив ся і в низшій ґімназиї у Львові, і в висшій ґімназиї в Дрогобичи — і нашою найулюбленїйшою забавою була — гра в карти.

Яко студент ґімназияльний був я в честних домах сьвященичих в Стрийщинї і в Болехівщинї — і там забавляли ся наші люди інтелїґентні виключно лиш грою в карти. — В Скільщинї, де я перебув дїточі, хлопячі і молодечі лїта, було так само з тою відміною, що на ріцї Опорі грали лиш гри конверзацийні (преферанс, тарок) і низько, а на ріцї Ораві грали наші інтелїґентні люди високо в фербля. — Також мушу в честь „соловія Руси“ і автора улюбленої піснї: „Верховино, сьвітку ти наш“ бл. п. о. Николая Устияновича, котрий близько 30 лїт був душпастирем в Славську над Опором, сказати, що покійний не любив в карти грати і лиш з неохотою до них сїдав: він волїв говорити і диспутовати, але до того не мав товариша рівно високо осьвіченого, рівно очитаного, рівно перенятого для всїх красних ідей.

Коли я в осени 1863. прийшов на унїверситет львівський і заходив до руської семинариї духовної між товаришів і знакомих, то все заставав питомцїв при грі в карти — помимо того, що славний уцтивий віцеректор О. Ільницький, прозваний „паґатом“, перешкаджав, як лиш міг, грі в карти.

Коли пару лїт пізнїйше бував я в честних сьвященичих домах під Львовом і в Бобреччинї, ба й в подальшій Ходорівщинї, то також видїв, що наші інтелїґентні люди лиш картами забавляли ся. Знаю з досьвіду, що й тепер, як де зійдуть ся наші люди — чи духовні чи міряни — то лиш в карти грають; иньшої благороднїйшої забави у них нема. — Над 25 лїт не був я в руській семинариї духовній; не знаю проте з власного досьвіду, чи там і тепер панує пристрасть до карт. Але з артикулу знаменито написаного в *Народї* з року 1890 на ст. 27 і 28 „семінаристом“ Л. Б. під заголовком: „Як виховують ся питомцї гр. к. головної семінариї ві Львові на проводирів народа“ написано, що семінаристи „не чуючи ся обовязаними до якоїсь працї, сидять по найбільшій части за картами“. Судячи з всїх обставин мушу уважати, що сей голос був голосом правди.*) — І я тїшив ся, що „На-

*) Від питомцїв гр. кат. семинариї у Львові знаємо, що відколи семинария перенесена до нового будинку, гра в карти майже зовсїм там щезла, за що належить ся признанє ректорови теперішному і єго помічникам, управителям семинариї. — *Редакция Буковини.*

зложили вже й новий статут. Реформа йде до того, щоб сьвітскі науки на половину поменьшити в семинариях і взагалї семинарську осьвіту так уладити, що-б з нею „нікуди було йти семинаристови, опріч тільки на попа! Добрі будуть попи! слїпі поводарі слїпої маси... Куди-ж вони їх заведуть? Вже-ж більш нікуди, як не в болото забобонів і деморалїзациї... „Україно! за що тебе сплюндровано? за що, нене, гинеш?“

З „Народної Торговлї“.

(Письмо в редакцию).

(Конець.)

Що „Народна Торговля“ не в силї нинї ще крамареви всего достатчити анї всего від него відкупити, се для сьвідомого дїла зовсїм ясне; на се треба довшого часу як 13 років, — (а п. Краян повинен і о тім знати, що засновуючи наше товариство не мали ми навіть на стілько фахового персоналу, щоби один склеп ним обслужити) — і треба працї спільної так торговельників як також купуючих, — отже цїлої нашої суспільности. Автор статї повинен був взяти під розвагу ту обставину, що тристакільканадесять крамниць розкинені суть по цїлім краю нашім в Галичинї і на Буковинї і що потреби тих крамниць суть дуже ріжнородні. Хотячи приміром спровадити для крамниць кукурудзу і муку до філїй наших, треба провадити ваґонами, — бо инакше з уваги на конкуренцию не можна — значить ся, треба з кождого з тих товарів, спровадити по одному ваґонови до філїї т. є. 24—26 ваґонів. До таких товарів, що треба їх спроваджувати ваґонами належить також риж, цукор і т. п. товари. І з тих товарів прийшло би ся спровадити 24—26 ваґонів. Та саме закупно і спроваджене таких товарів ваґонами не є впрочім анї трудом анї лихом, але в таких справах важне се, коли їх ті по краю розкинені крамниції розкуплять. — Товари, як наведені, на котрих так мало зарібку, нехай полежать тілько один місяць в такій скількости, принесуть такий убиток, що може товариству підтяти ноги. — При форсованю справи крамничної належить взяти під розвагу також уровень образованя наших крамарів. Мало ще є таких, що почувають ся до солїдарної працї і котрим справа загальна стоїть ясно перед очима. Пересїчний наш крамар не в силї нинї того ще зрозуміти — та є много і некрамарів таких — що коли-б всї як один муж станули при „Народній Торговли“, она би виказавшись силою обороту, здобула для себе, а тим самим і для купуючих у неї як найбільші опусти. У нас однако йде инакше. Кождий мишкує, щоби лише дешевше купити, а дорого спродати, а на тім мишкованю часто зле виходить і шкодить справі загальній. Та крамарам і не дивуємо ся, они люди початкуючі; але дивує нас се, що богато з інтелїґентних людий поступають у тім взглядї не лучше крамарів. На се хоть би один з многих примірів: Н. Н. замовив через „Народну Торговлю“ прим. сьвітло впрост з фабрики. Одержавши посилку і відчитавши на перевозовім листї фірму, — але не фабрики, — лише фірму спедитора, замовляє сьвітло вже не через „Народну Торговлю“, лише у спедитора, думаючи, що се фабрикант і пише: „Jaśnie Wielmożny! proszę przysłać mi takiego samego światła, jakie u Wielmożnego Pana Narodna Torhowla kupuje“... І що-ж погадав собі спедитор, одержавши таке письмо, про розум і солїдарність руску? Звиняєте сего патріоту, бо думаєте, що дістав в сей спосіб сьвітло дешевше. Не гадаємо, щоб так було; ну, а если-б і так було? Але з того вийшло ось таке, що сей патріот не дістав дешевше сьвітла, а процент, котрий належав ся за посередництво „Нар. Торговли“, припав фабрикантови. Значить ся, і сам не заробив і Торговли не дав заробити!

Автор висше згаданої статї, пишучи єї, мав імовірно на гадцї подати сказівки, що робити належить, аби піднести добробит народу нашого, отже ударив на „Народну Торговлю“ за те, що після гадки єго не старає ся задоволити крамарів, і робить „Народній Торговли“ закид, що она не законтрактувала з яким угорским млином доставу муки, бо, як каже ч. автор, „жиди продають таку погань, що з неї не мож упечи кусень порядного святочного колача анї хлїба“. Чи законтрактованєм угорскої муки з угорского збіжа прийдемо хлїборобови нашому в поміч — того ми не знаємо, бо може дїйсно щось в тім такого, чого ми не розуміємо, але то знаємо, що „Торговля“ не може держати такої муки, щоби з неї не мож було упечи кусень порядного колача, она мусить держати муку чисту, а тим самим мусить продавати єї дорожше, як жид. А з того опісля виходить нарікане, що в „Народній Торговли“ дорожня.

Найлучше ілюструє ч. автор дом[illegible] крамарів в уступі, де сказано, що „Народна Торговля“ жадає за сьвітло II-а по 72, а крамар не може дорожше продавати тоє сьвітло як по 80. Чи 80 кр. мало? Чи се доказ того, що крамар не може в сьвітлї конкурувати з жидом? Ч. автор взяв цїну, яку оповіщуємо для братств церковних, — а тих нїхто за крамарів уважати не буде — і причепив єї крамарям. Наколи ч. автор стає в обороні крамарів, повинен був і о тім знати, як хоче уходити за справедливого, що крамарі мають з тої цїни ще рабат в міру того, кілько того сьвітла побирають і як; отже крамар дістає через „Народну Торговлю“ сьвітло по тій самій цїнї або й дешевше, як у станїславівского Йонаса. Коли п. Краян сеї обставини не підніс, був для рускої інституциї несправедливим. Рівно-ж несправедливо поступив собі п. автор статї супроти нас, кажучи, що фабрика сьвітла зачисляє фрахт тілько від Dziedzic, а себ то ми зачисляємо фрахт з фабрики. Ч. автор може однако переконати ся всюда, що й ми зачисляємо так само, а іменно фабрика платить все сама фрахт до Dziedzic, а партиї, замовляючі сьвітло через нас, платять тілько від Dziedzic. Так все було і ми не виділи в тім причини сим хвалити ся. — Що-до проценту, даваного фабрикою, замітити мусимо, що стопа проценту дуже змінна, а ч. автор підхопив як раз процент з послїдного місяця. Перед тим давано лише пять процент, а давнїйше не було жадного; однако процент зачисляє фабрика тілько тогди, коли платить се зараз готівкою, бо фабрика партиям не кредитує. Коли отже партиям (не крамарям) ми сего проценту не зачисляємо, кождий купець узнасть се справедливим, що за посередництво, за кредитоване і за се, що коли сьвітло прийде поломане, ми єго беремо назад, даємо иньше сьвітло або звертаємо гроші, чого фабрика не зробить, — чейже і „Народній Торговли“ належить ся заробити.

Що до другого артикулу, котрий автор наводить яко доказ дорожнї супроти крамниць т. є. мило, яке ми оферуємо по 30 кр. окрім кошту транспорту і каже, що мило Фібера loco Bielitz коштує по 26 і пів, а ми оферуємо по 30, заявляємо, що мила Фібера на ту цїну ми нїколи не висилали не то крамарям, але навіть партиям. Мило оферoване нами по 30 кр. єсть лучше.— По якій цїнї продаємо мило і иньші товари крамарям, сего ми в інтересї самих крамарів і після звичаю купецкого не голосимо. Замісць того дали ми припоручене начальникам складів, щоби крамницям обнижували цїну до можливих границь.

Справедливий заміт здїлав нам Краян один, а то сей, що на господарскім вічу в Перемишли не була управа товариства нашого заступлена. Се правда, але рівнож правда й се, що комітет, уряджуючий віче, нас о тім не завідомив. Впрочім признаємо ся до сеї вини.

Вкінци нехай буде нам вільно запитати п. автора згаданої статї, чи погадав о тім, що подібні статї, як в мові будуча, можуть шкоду нанести товариству нашому? Чи погадав п. автор о тім, що появлене такої статї в часї передсьвяточних торгів, заким пояснене наступить, в найважнїйшій хвили для купецкого товариства єму може пошкодити? — На тім кінчимо своє пояснене. Дирекция Народної Торговлї.

род“ мав відвагу ту правду написати, а тїшив ся тому, що Русини, котрі з своєї природи не є люди з злими нахилами, пізнають свій блуд і що поправляють ся. Не дармо-ж бо кажуть: „Русине, пізнай себе, а буде з тебе!“ Не дармо-ж і старинна фільозофія грецька клала яко одну з найважнїйших основ розвою чоловіка: „пізнане себе“.

Тимчасом не завважав я, щоби жилка до гри в карти у Русинів затратила ся, а жадна ґазета руська не доторкнула ся більше через пять лїт того порока народного, аж дякувати п. Ржегоржови і „Буковинї“ пригадало ся Русинам сей їх блуд.

Ми Русини нїчо доброго тим собі не робимо, як ми свої хиби закриваємо, прикрашуємо або навіть виправдуємо. Обовязком нашої публїцистики є, ті хиби без обиняків розкривати, а обовязком Русинів є — поправити ся.

(Конець буде.)

НОВИНКИ.

Чернівцї, дня 16-го квітня 1896.

Впв. передплатників просимо о вирівнане залеглостий. За час, відколи розходить ся розширена „Буковина“, дали ми доказ, що наша часопись заслугує на підпору Русинів. Однак без помочи рускої суспільности не можливий дальший розвій „Буковини“. Ми не хочемо зазнати на собі наслїдків рускої неточности так як зазнали їх иньші рускі часописи: тому просимо о вирівнане залеглостий і заповідаємо, що в інтересї справи народної і часописи ми не згодимо ся на таке толероване неточности передплатників, яке у Русинів ввійшло в звичай. Адміністрация „Буковини“ дасть впр. передплатникам всякі можливі полекші у сплатї належитости, але підтримувати несолїдність ми не думаємо.

В справі вдів і сиріт по сьвящениках промавляв вчера посол Ол. Барвіньский в радї державній при законї пенсийнім. Телеґрафічно донесено нам вчера вечером з Відня вже по видрукованю часописи, що резолюцию п. Барвіньского о внесене такого закона для вдів і сиріт по унїятских і православних сьвящениках принято.

Іменованя. На послїднім засїданю черновецкої ради міскої іменовано при висшій дївочій школї в Чернівцях учительками п. Олену Лео і Евфрозину Вільгельм, а молодшими учительками п. Сабіну Ґуттерц і Альбертину Шваб.

Загальні збори членів Ставропигійского інститута для вибору нового совіта на час від Провідної недїлї 1896 до такої недїлї 1897 відбули ся дня 12-го с. м. Вибрані на слїдуючий рік сеніором знов проф. др. Ісидор Шараневич, містосеніорами проф. М. Поляньский і суд. радник Голиньский; членами управляючого совіта: Ром. Бачиньский, Волиньский, суд. радник Герасимович, Глиньский, др. Ілевич, Клемертович, Ден. Кулачковский, суд. радник Левіцкий, др. Лагола, проф. Плешкевич, др. Савицкий і Сивуляк. Синдиком інститута єсть др. Добряньский.

Пос. др. Кароль Леваковский, котрого виступлене з віденьского „кола польского“ наробило тілько шуму, складав у вівторок у Львові справоздане з своєї посольскої дїяльности. Хоч підчас справозданя були і галасливі сцени, але вкінци одержав посол Леваковский вотум довіря від своїх виборців. На тім мабуть скінчила ся шумна „геца“.

В справі фабрики цукру на Буковинї доносимо додатково, що гр. пр. релїґійний фонд

обовязав ся на 200 морґах своїх посїлостий садити цукрові бураки, так що разом було би вже 3265 морґів. Дальші зголошеня приймає бар. Мустацца і др. Стшельбицкий (при ул. Петровича ч. 11).

Мінїстерство шкільництва надало приватній ґімназиї оо. Єзуїтів в Раковицях коло Хирова на дальші три роки право публичности.

Для повитаня митрополста Чуперковича завязав ся в Чернівцях комітет. Головою комітету став бар. Мустацца, а его заступником посол Тиміньский. Під проводом тих двох панів мають робити ся всякі приготовленя, аби гідно повитати митрополита Чуперковича, коли він буде вертати по посьвященю з Відня до Чернівців. Як дуже той комітет хоче бути „між собою“, цїлком фамілїйно, видко з того, що Русинів-народовців доси туди не запрошено нї одного. Не йде о те, аби православні Русини-народовцї накидували ся з своєю участію, сего нїколи не було і не буде; але чейже чемність вимагала, запросити і їх до повитаня православного митрополита.

Велику втрату потерпіли ми недавно, бо ось *Зоря* приносить таку сумну вістку з подільскої ґубернії: Петро Нїщиньский, звістний перекладник Антіґони, Одісеї, автор „Вечерниць“ і иньших загально люблених пєс музикальних, вислужний професор грецкої мови в Атенах. Ананеві, Одесї й Бердяньску, помер 16. н. ст. марта с. р. нагло у свого зятя о. Адамовича в містї Ворошилівцї, подільскої ґубернії. Вічна єму память!

Розширенє черновецкого двірця. Мінїстерство зелїзниць вставило в свій буджет на розширенє малого, скромного двірця в Чернівцях суму 200.000 зр. Хоч ся сума не вистарчить, аби наш дворець виглядав так, як на дворець головного міста краю випадало би, то все таки буде перон о 31 метрів довший. Як зачуваємо мають урядити на двірци католицку каплицю.

Стало ся чудо в Чернівцях: черновецкий маґістрат зачав основну направу доріг в містї! Доси кидали камінє на дорогу і лишали мешканцям, утоптувати его своїми ногами — що не конче добре впливало на обутє людске; тепер же нараз витягнено на верх стару машину (вал), котра по довголїтнім супочинку стане давити камінє і зробить дороги гладкими мов тротоари. Коби лише всї дороги зазнали тої щасливої долї, а то ми готові хвалити день перед заходом сонця.

Щіпленє віспи. Черновецкий маґістрат оголосив відозву, в котрій взиває мешканців міста до як найскоршого щіпленя віспи у дїтий.

Обманьство. Перед судом присяжних в Кракові вела ся сими днями розправа против Йосифа Вуйцїка, селянина з Завади, Вал. Ментля, шевця з Свидійки, та Войт. Конечного, зарібника, обжалованих о обманьство. Справа була так: Йосиф Вуйцїк, котрого намовили згадані товариші, прийшов до канцеляриї адвоката д-ра Михника в Вохнї і представивши ся єму яко Климентий Костух, заявив, що потрібує 350 зр. позички на купно ґрунту. Адвокат, котрому Вуйцїк предложив гіпотечний витяг кількаморґового господарства Костухового не обдовженого виробив пожичку на 400 зр. в касї щадничій в Бохни і виплатив їх Вуйцїкови, гадаючи, що має до дїла з Костухом. То було дня 18 грудня 1895 р. Дня 27 грудня зголосив ся в касї ощадности правдивий Костух і спитав, чи то правда, що на его ґрунт взято позичку. Др. Михник пересьвідчивши ся, що тут допущено ся обманьства, зробив донесенє до прокураториї, а жандармерия увязнила виновника і его спільників. Всїх трех по переведеній розправі засуджено, а то: Вуйцїка на півтора року тяжкої вязницї, а товаришів, котрі его до обманьства намовили, на пять лїт тяжкої вязницї, заостреної постом кождого місяця.

Незвичайний злочин став ся недавно в селї Ватушинї під Томашовом в Польщи. Слуга костела завважав на цминтари, що три муровані гроби є ушкоджені і дав о тім знати властям. Коли комісия приїхала туди, представив ся їй страшний вид. Невислїджені злочинцї виломили двері до гробів, віттяли трьом мерцям голови і забрали їх з собою.

Таємнича істория. В Ростові над Доном вислано великий пакунок до Орлова. Пака дістала ся на стацию Михайлівка і там стояла якийсь час, але опісля вислано єї з урядових причин до Острогоска. Там зміркували, що річи в пацї зачали ся псувати, отже отворено паку. Присутним представив ся страшний вид: в пацї була відрізана голова женщина і посїкане тїло людске; до того була додана картка, на котрій злочинцї в цинїчний спосіб подають до відомости, що два мужчини любили ту женщину і два єї забили. Уряд зарядив енерґічне слїдство.

Довгий вік. В містї Іорі на Кавказї, в Росиї, жиє вірменьский сьвященик Тер-Мікаелянц, що числить тепер 108 лїт. Помимо такого старечого віку Тер-Мікаелянц ще на тілько кріпкий, що ходить кождого дня до церкви пішки, а раз на рік править литурґію, котру в сім роцї відслужив дня 10. марта. Яко сьвященик запамятав Тер-Мікаелянц девять вірменьских патріярхів.

На клясичні язики многі люди в нинїшних часах глядять як на пережиток педаґоґічний, що зуживає велику масу енерґії ума молодїжи без відповідної міри користи. Погляд той опановує що-раз ширші круги в Европі, навіть в Росиї. Там радить тепер окрема комісия над тою справою — і кажуть, що, міркуючи по всему, она мабуть обкроїть клясицизм в школах. Слїд тої тенденциї показав ся в змінї проєкту що-до вступних іспитів женщин, кандидаток до маючого отворити ся в Петербурзї жіночого інститута медичного. З-першу було запроєктовано, що кандидатки мають складати іспит з клясичних язиків в обсягу цїлої ґімназиї; тепер же, як довідують ся „Новости“, мають жадати від кандидаток іспиту з класичних язиків лише в обсягу чотирох кляс ґімназиї. Вість о такій змінї принято загалом прихильно, бо кандидаткам дуже значно полекшено би, а женщина-доктор при знаню латини в обсягу чотирох кляс ґімназиї — кажуть — не лиш напише добре рецепту, але [illegible] писати і наукові розвідки, а сьвіт не провалить ся, як замісць stagnatio напише „застій“, а замісць dexter et sinister — „правий і лївий“, значить коли наукова праця буде написана не-клясичною мовою.

Податок від рецепт. Правительство іспаньске побільшило свої доходи новим податком — від рецепт. Кождий лїкар буде обовязаний писати рецепти лише на остемпльованім папері, а аптики будуть видавати лїкарства тілько на остемпльовані рецепти. Власть скарбова буде мати право в кождім часї контролювати аптики. Стемпель виносить 10 центимів.

Померли в Канне Хариляос Трікупіс, б. президент мінїстрів в Грециї, в 64-ім роцї житя; — у Львові Маврикій Віллерсдорф-Урбер, судовий радник в пенсиї, в 74-ім роцї житя.

Наука, штука і лїтература.

* *Конкурс.* Редакция „Зорі“ продовжила речинець конкурсу на лїтературні твори, що кінчив ся 1-го квітня с. р., до 1-го червня с. р. Конкурс такий: „Щоби розбудити живійший рух поміж нашими письменниками, часопись „Зоря“ розписує конкурс на повісти, оповіданя, новелї, розправи наукові і т. п. Кожда праця має складатись менче-більше з 3000—4000 віршів друку. До оцїнки праць буде визначена окрема комісия. Праця узнана за першу, одержить премію 75 зр., друга 50 зр., третя 25 зр. Ті працї будуть надруковані в „Зорі“. Крім сего редакция застерігає собі право друкувати всї ті працї зпоміж надісланих, котрі будуть для „Зорі“ відповідні. Речинець до надсиланя творів назначає ся до 1-го н. ст. червня 1896. Пізнїйше прислані твори не можуть уважати ся конкурсовими, хоч можуть бути друковані. Твори треба посилати рекомендовано на адресу: Кость Паньківский, директор Інституту руського товариства педаґоґічного у Львові, при ул. Театиньскій ч. 19. На кождій працї дає ся знак або число: те саме пише ся і на замкненій ковертї, в котрій містить ся імя, прізвище і адреса автора. Коли твори будуть приняті, коверту отворить ся; автори непринятих творів можуть собі відобрати свої працї, вказавши якусь адресу, під котрою має ся твори звернути. Конкурс рішить ся в червни 1896 р. і результат оголосить ся в „Зорі“ і иньших часописях“.

* В 7-ім числї *Зорі* кромі давнїйше початих річий находимо такі нові: Поезия В. Лиманьского. Оповіданє Михайла Заволоки: Істория одної ночи. Поезиї Школиченка: „Великодні дзвони“ і Т. Галїпа: „Чужинець“. Замітки Василя Лукича про народописну карту Руси-України і пробу О. Я. Кониського улаштованя хронольоґії до творів Тараса Шевченка. Звістка про Василя Тарновского (з портретом его) і мала хроніка. В сім числї маємо ще й два образки: один після образу Брандта: „Виїзд на лови“, другий з фотоґрафії Ф. Ржегоржа: „Міщаньска хата на передмістю в Жидачеві“.

* *Geneza poetycznych utworów* Markiana Szaszkiewicza. Napisał Cyryl Studziński. Сю працю нашого молодого ученого видрукувала краківска Академія наук в 27. томі розправ виділу фільольоґічного, а також видала окремою відбиткою. Суть то уваги над ґенезою творів першого реформатора духового житя галицкої Руси— Маркіяна Шашкевича. Висновки, до яких др. Студиньский у своїй праци дійшов, поясняють нам близше причини, які зложили ся на розвій лїтератури галицкої Руси. Були то: 1. розбуджене ідеї народности, зворот до народної поезиї і етноґрафічні розслїди народности; 2. знайомість з лїтературою україньскою, котра також розвивала ся під впливом ентузиязму для народности; 2. знайомість з науковою, особливо історичною лїтературою, польскою і росийскою; 4. вплив лїтератури польскої, а головно польско-україньскої школи, і 5. розширенє ідеї славяньского відродженя. Праця обіймає 46 сторін великої вісїмки.

* Число 7. *Дзвінка* містить такі працї: Любов Тараса Шевченка до вітчини. Байка Жарка: Черепаха та орел. Учені розмови Николця з татуськом. Образок з житя бідного ученика п. з. „В розпуцї“ Ост. Василенка. Письмо до всїх руских дїточок меньших та більших, щоби читали „Дзвінок“. Сьвяточна статя „Христос воскрес!“ і и. Треба би нам на Буковинї розширяти „Дзвінок“.

Телеґрами „Буковини“.

З дня 16-го квітня 1896 року.

Відень. При вчерашнім пирі в касарни в Йосифштатї вніс полковник Штрер тоаст в честь цїсаря Вільгельма. Цїсар подякував і вніс тоаст в честь нашого цїсаря.

Відень. Нїмецкий цїсар Вільгельм від'їхав вчера вечером до Карльруге в Нїмеччинї. Наш цїсар попращав ся з своїм достойним гостем на двірци дуже сердечно і два рази цїлював ся з ним.

Відень. Рада державна полагодила на вчерашнім засїданю цїлий ряд петиций. Опісля вели ся наради над законом о пенсиях урядників і ухвалено перехід до специяльної дебати.

Відень. Новий статут міста Львова одержав цїсарску санкцию.

В КОЖДІЙ РУСКІЙ ХАТЇ і ШКОЛЇ

повинна находити ся

Народописна карта

українсько-руского народу,

зладжена д-ром Гр. Величком, видана товариством „Просьвіта“, а виконана в літоґрафічнім закладї Андрія Андрейчина у Львові.

Книгарска цїна карти, наклеєної вже на полотнї, виносить 3 зр. 50 кр., а для членів „Просьвіти“ і передплатників „Зорі“ 2 зр. 50 кр., з рекомендованою пересилкою 3 зр.

Купити можна в „Просьвітї“ у Львові, ринок ч. 10.

Наклад невеликий; купуйте чимскорше!

ОСВІН ФЛЄК

в Чернівцях при ул. ратушевій

продає

машини до шитя

ручні по 20—50 зр., а ніжні по 35—75 зр.

Окрім того поручає

пневматичні біциклї

по цїнї 80—350 зр.;

переберає вкінци заведенє телеґрафів, телефонів і всякі поправки в тих річах.

(Чет. і нед. 1—12).

LINIMENT. CAPSICI COMP.

aus Richters Apotheke in Prag.

Beim Einkauf dieser anerkannt vorzüglichen, schmerzstillenden Einreibung, die in allen Apotheken vorrätig ist, sehe man stets nach der Marke: „Anker“.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

За кожде слово платить ся 1 кр.

Важне для всїх!

Хто із Вп. Читателїв хоче що дешево набути або добре продати, най оголосить через нашу ґазету, то певно не пожалує.

Важне для громад! Одно буковиньске місто має дві великі огневі сикавки на продаж. Цїна дуже низька.

Всї прибори до робленя соломяних улїв є на продаж. Цїна дуже низька.

Млин кінний з францускими камінями і з всїма найлїпшими приборами є в Чернівцях на продаж. Цїна дуже приступна.

Фортепян старий на продаж в Чернівцях. Цїна 30 зр.

Книга адрес для купцїв. Містить $1\frac{1}{2}$ мілїона всїляких адрес. Замісць 14 зр. лише 2 зр. 50 кр.

Візок для одного коня з двома дишлями, плетеним кошем, мягким сидженєм, ще мало уживаний, і шори є на продаж. Цїна дуже приступня.

Американьский будильник 1 зр. 65 кр., з календарем 2 зр. 5 кр.

Зеґарок стїнний з вагою, що лише йде а не бє, 1 зр.; будильник 1 зр. 25 кр., а такий, що бє і будить, 1 зр. 90 кр.

Францускі зеґарки стїнні накручують ся раз на тиждень. Добрі для шкіл, читалень і т. д. 2 зр. 60 кр.

Цїни сих зеґарків суть фабричні для перепродажи. Меньше як тузин (12) не висилає ся.

Ножики кишенькові з 2-ма і 3-ма вістрями, 6 тузинів (82 штук) 7 зр. 20 кр. Меньше як 6 тузинів не висилає ся.

Машина до шитя употреблена, але ще дуже добра, 25 зр. Можна і ратами сплачувати.

Машина до плетеня пончіх і рукавиць, употреблена 25 зр. За помочію сеї машини можна денно 8 пар пончіх сплести і то о много красше, як руками.

За 7 зр. 20 кр. можна дістати ріжних річий: 12 ножів столових, 12 вилок, 12 ложок (британїя), 12 ложечок, 12 ножів кухонних, 6 ножів для хлїба, 6 ножиць сталевих, 6 ножиків кишенькових, 2 кохлї (британїя).

100 великих сьв. образів в красках з рускими підписами 5 зр. Близько 40 штук таких образів (кождий иньший) висилає фабрика на взір за 2 зр. Такі образи продають перепродавцї по 15 до 20 кр.

Про сї оголошеня (6—13) дає близші відомости Адмінїстрация „Добрих Рад“ в Рогізнї п. п. Садаґура.

На кожде замовленє треба прислати почтову марку за 5 кр.

Поручаємо гостинницю Метрополь Лерхенфельда в Чернівцях при улици Ратушевій.

Віктор Тірінґ з Відня, Praterstrasse 11, поручає впв. Публицї свою новоотворену філїю зі складом одежі в Чернівцях при улици Ратушевій ч. 7. Цїни як найнизші! 6—12.

Виданя „Буковини“.

Перші Зорі, оповіданє Теодота Галїпа, сторін 110, вісїмки, цїна 30 кр., з пересилкою 35 кр.

В день сьвятої волї. Оповіданє О. Я. Кониського, сторін 42, 16-ки, цїна 10 кр., з пересилкою 12 кр.

Для передплатників „Буковини“ обі книжки коштують лише 30 кр. разом з пересилкою.

Рух поїздів зелїзничих

важний з днем 1-го мая 1895 після середно-европейского годинника.

Приходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
до Чернівцїв								
З Відня, Кракова, Львова, Станїславова, Коломиї і Снятина	12^{24}	.	.	$6^{\underline{39}}$	$10^{\underline{34}}$	6^{30}		
З Букарешту, Яс, Сучави, Глїбоки	2^{49}	.	.	$9^{\underline{20}}$	$9^{\underline{31}}$	5^{00}		
З Новоселицї, Садаґури	.	.	.	.	.	.	$11^{\underline{45}}$	$9^{\underline{35}}$
до Львова								
З Відня, Кракова	1^{22}	$5^{\underline{10}}$	$8^{\underline{40}}$	7^{00}	$9^{\underline{06}}$	9^{00}		
З Букарешту, Сучави, Чернівцїв, Станїславова	$9^{\underline{50}}$	.	.	1^{32}	7^{37}	$6^{\underline{17}}$		
З Підволочиск	2^{25}	$10^{\underline{00}}$	.	8^{25}	5^{00}	.		
З „ на Підзамче	2^{13}	$9^{\underline{44}}$	.	8^{12}	4^{33}	.		
Зі Стрия	.	.	.	$12^{\underline{05}}$	8^{10}	1^{42}		
З Белзця	.	.	.	8^{00}	4^{40}	.		
Зі Сколього і Стрия	.	.	.	$9^{\underline{16}}$	.	.		
З Відня, Кракова (т. зв. блискавичний потяг)	.	.	.	.	.	.		

Відходять	Поїзди: поспішні			особові			мішані	
з Чернівцїв								
До Снятина, Коломиї, Станїславова, Львова, Кракова і Відня	3^{04}	.	.	9^{48}	$9^{\underline{47}}$	$5^{\underline{13}}$		
До Глїбоки, Сучави, Яс, Букарешту	12^{44}	.	.	$6^{\underline{54}}$	$10^{\underline{44}}$	6^{30}		
До Садаґури, Новоселицї	.	.	.	.	.	.	8^{30}	6^{25}
зі Львова								
До Кракова і Відня	8^{40}	2^{50}	11^{00}	$4^{\underline{55}}$	10^{25}	$6^{\underline{45}}$		
„ Підволочиск	.	1^{56}	$5^{\underline{46}}$	.	9^{50}	$10^{\underline{20}}$		
„ „ з Підзамча	.	2^{10}	6^{00}	.	10^{14}	$10^{\underline{44}}$		
„ Чернівцїв, Сучави, Яс, Букарешту	6^{15}	.	.	$10^{\underline{30}}$	2^{40}	10^{35}		
„ Стрия	.	.	.	$5^{\underline{25}}$	9^{33}	$7^{\underline{38}}$		
„ Белзця	.	.	.	9^{15}	$7^{\underline{10}}$			
„ Сколього і Стрия	.	.	.	.	.	3^{0}		
„ Кракова, Відня, (т. зв. блискавичний потяг)	8^{40}	.	.	.	.	.		

Підчеркнені числа означують пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано. — Середно-европейский час ріжнить ся від львівского о 36 мінут, а від черновецкого о 44 мінут; коли на зелїзници є 12 год., то на львівскім годиннику є 12 год. 36 мін., а на черновецкім 12 год. 44 мінут.

Видає товариство **„Руска Рада“** в Чернівцях. За редакцию відповідає **Осип Маковей.**

З друкарнї „Рускої Ради“ в Чернівцях під зарядом Осипа Бучканича.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA KUL